

E-TOIMIKU MURRANGUAASTA

Maris Järv, Hettel Varik

Justiitsministeerium

maris.jarv@just.ee, hettel.varik@just.ee

2008. aasta oli infosüsteemi e-toimik arengus murranguline ja edukas. Pärast seda, kui valitsus otsustas 16. juunil eraldada Euroopa Liidu struktuurifondist raha e-toimiku süsteemi väljatöötamiseks, hoogustus arendustegevus ning asusime aktiivselt tegelema kokkulepitud kasutuslahenduste elluviimiseks.

Maksekäsu kiirmenetlus

Intensiivne arendustöö kandis vilja juba juuli algul, kui valmis elektrooniline maksekäsu kiirmenetlus tsiviilmenetluse osas. Maksekäsu kiirmenetlus on lihtsustatud kirjalik menetlus, mis võimaldab hagimenetlusest kiiremini (kohtuistungita) ja väiksemate kuludega saada võlga väljamõistvat kohtulahendit rahalistes nõuetes.

Selle uue võimaluse etapiviisiline rakendamine sai alguse 15. juulil. Aasta lõpuks oli kodanikel üle Eesti võimalik e-toimiku avaliku kasutajaliidese kaudu esitada elektrooniliselt võla- ja elatisnõudeid.

See tähendab esmajoones kiiremat ja arusaadavamat menetlust kodanikele. Inimesed saavad lahendi oma nõudele senisest märksa rutem. Kuna oma nõude käiku on nüüd võimalik igal ajal Interneti vahendusel jälgida, siis ei pea ka näiteks üksikema pikalt ja teadmatutes ootama, mis otsuse kohus lapse elatisrahata jätnud isa suhtes teeb. Teisalt aitab elektrooniline uuendus maksekäsumenetluse ülalpidamiskulusid ligi poole võrra kokku hoida.

Teel digitoimiku poole

Järgmistel kuudel keskendusime sellele, et luua võimalus menetleda kriminaal- ja väärteomenetluse andmeid elektrooniliselt e-toimikus. Tihedas koostöös Siseministeeriumi ja Politseiametiga täiendasime aktiivselt infosüsteeme ning testisime laiaulatuslikult kasutuslahendusi. Tänu sellele saavutasime süsteemide vahel automaatse andmeedastuse, mis kokkuvõttes on suurendanud riigi infosüsteemide koosvõimet.

2008. aasta lõpul tegelesime peamiselt elektroonilise kriminaal- ja väärteomenetluse arendamise ja kasutuselevõtiga. Tähtis kuupäev e-toimiku arengus oli 5. jaanuar 2009, kui kohtueelse kriminaalmenetluse osapooled alustasid kohtutele andmete edastust elektrooniliselt. See järjekordne töövõit tähistas teise etapi edukat lõpetamist.

Lähitulevikus on e-toimiku tähtsaimaks sihiks rakendada igapäevatöösse ka väärteomenetluse andmete elektrooniline menetlemine. Selle menetlusliigi edukal juurutamisel on projekti meeskond jõudnud poolele teele ning digitoimiku unelmast on saamas reaalne elektrooniline toimik.

Digitoimiku täielikuks väljaarendamiseks tuleb infosüsteemis realiseerida veel tsiviil- ja halduskohtumenetlusega seotud automaatne andmevahetus ning võimaldada kodanikule lihtne, kuid turvaline juurdepääs teda puudutavale infole.